

ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր,
ԵՊՀ տնտեսագիտության տեսության ամբիոնի վարիչ,
էլ.փոստ՝ mmiqayelyan@mail.ru

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԻ ՔԱՆԻ ԵԶՐՈՒՅԹԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Վերջին ժամանակներս տնտեսագիտական հայալեզու գրականության մեջ ատենախոսությունների պաշտպանության ժամանակ հաճախակի են դարձել տնտեսագիտական հասկացությունների ու տերմինների անհարկի, ձևափոխված, երբեմն նաև սխալ գործածության ու մեկնաբանության դեպքերը¹:

Տնտեսագիտական առումով առավել հաճախակի է նույնաբովանդակ կամ մասամբ նույնաբովանդակ տնտեսագիտական տերմինների միաժամանակ օգտագործումը, օրինակ, «ֆինանսատնտեսական ճգնաժամ», «ֆինանսաբանկային համակարգ», «ֆինանսադրամական միջոցներ» և այլն²: Բովանդակային առումով, տնտեսական ճգնաժամը, տնտեսության այլ հատվածների հետ ներառում է նաև ֆինանսական հատվածը: Հետևաբար, եթե նկատի ունենք ամբողջ տնտեսությունը, ապա պետք է կիրառել «տնտեսական ճգնաժամ» եզրույթը: Իսկ, եթե ուզում ենք շեշտել ֆինանսական հատվածի ճգնաժամը, ապա տերմինը պետք է օգտագործել առանց «տնտեսական» բառի³:

¹ Սույն հոդվածում հեղինակն անդրադառնում է տնտեսագիտական մասնագիտություններով, հիմնականում ԵՊՀ-ում, թեկնածուական ու դոկտորական ատենախոսությունների պաշտպանությունների ընթացքում հանդիպած սխալ կամ թերի մեկնաբանված հասկացություններին և տերմիններին: Որոշ հղումներ էլ արված են գիտական հոդվածներում նկատված, ըստ հեղինակի, ոչ ճիշտ ձևակերպումներից:

Հեղինակը չի վիճարկում հղում կատարված աշխատանքների գիտական արժանիքները, առավել ևս, որ դրանք ճշող մեծամասնությամբ գիտական որոշակի արժեք են ներկայացնում: Այլ ընդամենը անդրադարձ է կատարում առանձին վրիպումներին, որոնցից և ոչ մեկը, այդ թվում և հեղինակը, չի կարող գերծ մնալ:

² Տե՛ս, օրինակ, **Պանինյան Ա. Հ.**, Փոքր և միջին ձեռնարկությունների գործունեության կատարելագործման ուղիները ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի պայմաններում (ՀՀ օրինակով) Ը.00.03 «Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2013, էջ 1, **Խաչատրյան Շ. Ս.**, Բանկերի իրացվելիության բարձրացումը որպես ֆինանսական միջնորդության աճի գործոն, Ը.00.03 «Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2013, էջ 5, **Սայադյան Ա. Մ.**, Հիփոթեքային շուկայի զարգացման ու կայացման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում, Ը.00.03 «Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2013, էջ 11, **Սամանյան Է. Ս.**, Հակաճգնաժամային միջոցառումները և դրանց արդյունավետության բարձրացման ուղիները ՀՀ-ում, Ը.00.03 «Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2013, էջ 3, **Քոչարյան Ն. Ռ.**, Փոքր և միջին ձեռնարկությունների տնտեսական գործունեության արդյունավետության բարձրացման հիմնախնդիրները, Ը.00.02 «Տնտեսության, դրա ճյուղերի տնտեսագիտություն և կառավարում» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2013, էջ 11 և ուրիշներ:

³ Համանման մոտեցում պետք է ցուցաբերել նաև «ֆինանսաբանկային» և «ֆինանսադրամական» տերմինների նկատմամբ:

Առանձին դեպքերում շփոթում, ոչ ճիշտ կամ ոչ տեղին են կիրառում «աճի տեմպ» ու «հավելաճի տեմպ», «տոկոս» և «տոկոսային միջ (կամ կետ)», «գործակից» հասկացությունները: Այսպես, օրինակ, «ծախսերի բաժինը ՀՆԱ-ում» արտահայտությունը¹ տեղին չի օգտագործված: Ինչպես հայտնի է. ՀՆԱ-ն միավոր ժամանակահատվածում որոշակի երկրում արտադրված վերջնական ապրանքների և մատուցված ծառայությունների գումարն է դրամական արտահայտությամբ²: Այլ կերպ ասած, ՀՆԱ-ն ոչ թե ծախս է, այլ ծախսերի շնորհիվ արտադրված վերջնական արտադրանքների և մատուցված ծառայությունների գումարը՝ արժեքային արտահայտությամբ: Հետևաբար, «ծախսերի բաժինը ՀՆԱ-ում» արտահայտության փոխարեն, մեր կարծիքով, ճիշտ կլինի օգտագործել «ծախսերը ՀՆԱ-ի նկատմամբ» կամ «ծախսեր-ՀՆԱ հարաբերակցություն» եզրույթները: Մեկ այլ սեղմագրում նշված է. «Մեծացնել երկրի ՀՆԱ-ի մեջ ՓՄՁ-ների ավելացված արժեքը 10 %-ով»³: Իհարկե, ՓՄՁ-ների կողմից արժեքների ավելացում կարող է տեղի ունենալ (տվյալ դեպքում՝ 10 %-ով): Սակայն, բերված օրինակում խոսքը վերաբերում է ՀՆԱ-ի մեջ ՓՄՁ-ների բաժնի ավելացմանը. այսպես՝ եթե այդ բաժինը 40 % է, դարձնել 50 %: Հետևաբար, վերոհիշյալ նախադասությունը, մեր կարծիքով, ճիշտ կլինի ներկայացնել հետևյալ կերպ. «Մեծացնել ՓՄՁ-ների բաժինը ՀՆԱ-ի մեջ 10 տոկոսային միջով (կամ կետով)»: Համանման ձևով, «արտահանման ծավալը ՀՆԱ-ի ծավալում կազմել էր միայն 16,7 տոկոս» արտահայտության⁴ փոխարեն ճիշտ կլինի գրել. «արտահանման ծավալը ՀՆԱ-ի նկատմամբ կազմել էր միայն 16,7 տոկոս»: Ոչ պակաս զավեշտալի ձևակերպում է հետևյալ նախադասությունը. «Նման պայմաններում ամորտիզացիոն հատկացումների տեսակարար ծախսերն ինքնարժեքում աճել են 141,2 %-ով, իսկ ինքնարժեքի աճը նշված ծախսերի փոփոխման հաշվին կազմել է 11,52 տոկոս»⁵: Լախյ, տնտեսագիտության մեջ «ինքնարժեք» հասկացությունն օգտագործվում է «արտադրանք» և «արտադրություն» հասկացությունների հետ: Երրորդ, «տեսակարար ծախսերը» վերաբերում են միավոր արտադրանքին: Երրորդ, արտադրանքի (արտադրության) ինքնարժեքի տարրը ոչ թե ամորտիզացիոն հատկացումն է, այլ՝ հիմնական միջոցների մաշվածքը: Չորրորդ, ինքնարժեքի մեջ որևէ տարրի բաժինն աճում կամ նվազում է ոչ թե տոկոսով, այլ՝ տոկոսային միջով⁶: Հինգերորդ, հեղինակի ներկայացրած 11,52 տոկոսը վերաբերում է

¹ Տե՛ս. **Բաղդասարյան Ա. Յու.**, Ծրագրային բյուջետավորման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում, Ը.00.03 «Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2013, էջ 7:

² Տե՛ս, օրինակ, **Макконнелл К. Р., Брю С. Л., Флинн Ш. М.**, Экономика, Учебник, 18-ое издание / М., 2011, с.598:

³ **Դանիելյան Ա.Յ.**, նշված աշխ., էջ 11:

⁴ Տե՛ս. **Գալստյան Ք. Է.**, Արտաքին առևտրի զարգացման պետական կարգավորման հիմնախնդիրները (ՀՀ օրինակով), Ը.00.02 «Տնտեսության, նրա ճյուղերի տնտեսագիտություն և կառավարում» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2013, էջ 4:

⁵ **Հարությունյան Մ.Ա.**, Արտադրության ծախսերի կրճատման հիմնահարցերը Հայաստանի Հանրապետության սննդի արդյունաբերությունում, Ը.00.02 «Տնտեսության, դրա ճյուղերի տնտեսագիտություն և կառավարում» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2002, էջ 16:

⁶ Տե՛ս նաև **Մուրադյան Դ. Օ.**, Հարկային քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման ուղիները Հայաստանի Հանրապետությունում, Ը.00.03 «Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և

ոչ թե «ինքնարժեքի» աճին, այլ՝ հավելաճի տեմպին¹: Գրեթե նման օրինակ է նաև «...նոտ 10 %-ով ֆոնդահատույցի բարձրացումը ամորտիզացիոն ծախսերը ինքնարժեքում կրճատում է շուրջ 1.5-2%-ով»² «եզրակացությունը»: Վերջին նախադասության մեջ թույլ է տրված մի քանի սխալ: Նախ, հետևանքը (արդյունքը) ոչ թե ինքնարժեքի մեջ «ամորտիզացիոն ծախսերի կրճատումն է», այլ՝ ֆոնդահատույցի բարձրացումը: Երկրորդ, արտադրանքի ինքնարժեքի տարրը, ինչպես արդեն նշեցինք, ոչ թե ամորտիզացիոն հատկացումն է, այլ՝ հիմնական միջոցների մաշվածքը: Երրորդ, արտադրանքի ինքնարժեքի մեջ ոչ թե ամորտիզացիոն ծախսերն են (թե ընդունենք, որ «ամորտիզացիոն ծախսեր» արտահայտությունը տեղին է) կրճատվում, այլ՝ ամորտիզացիոն ծախսերի բաժինը: Յետևաբար, վերոհիշյալ նախադասությունը, մեր կարծիքով, ճիշտ կլինի հետևյալ կերպ շարադրել. «Արտադրանքի ինքնարժեքի նկատմամբ ամորտիզացիոն ծախսերի (գուցե հիմնական միջոցների մաշվածքի) 1,5-2,0 %-ային միջով կրճատումը նոտ 10 %-ով կբարձրացնի ֆոնդահատույցը»:

Առանձին դեպքերում աղյուսակներում տնտեսական ցուցանիշների դինամիկական տոկոսներով ներկայացնելիս ցույց չի տրվում բազիսային տարին, որի նկատմամբ կատարվել է տոկոսային փոփոխությունը³:

Երբեմն տնտեսագիտական հասկացության որևէ հայտանիշը շեշտելու համար ոչ անհրաժեշտ և ավելորդ տերմիններ են օգտագործվում: Օրինակ, «գնողունակ (վճարունակ) պահանջարկ»⁴ կամ «սպառողական պահանջարկ», «տնտեսության (առևտրի) զարգացման կարգավորում»⁵ և այլն: Անդրադառնանք դրանցից մեկ - երկուսին:

Տնտեսագիտական դասագրքերում և ձեռնարկներում «պահանջարկ» հասկացության սահմանումը շատ հստակ է տրված: Պահանջարկը կարելի է ներկայացնել արդյունքի քանակություն ցույց տվող սանդղակի կամ կորի տեսքով, որը սպառողները որոշակի ժամանակահատվածում պատրաստ են և հնարավորություն ունեն գնելու մի շարք հնարավոր՝ յուրաքանչյուր որոշակի գնի դեպքում⁶: Այլ կերպ ասած, պահանջարկը որոշակի ժամանակահատվածում ապրանքը կամ դրա փոխարժարձ փոխարինելի ապրանքը (շուկայի օբյեկտը) մի շարք գներից

վարկ» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2013, էջ 13:

¹ «Աճ» և «հավելաճի տեմպ» հասկացությունների ոչ ճիշտ կիրառումը տե՛ս նաև՝ **Աղաքանյան Ս. Ս.**, Վերազգային կորպորացիաների գործունեությունը զարգացող երկրների տնտեսություններում (ՀՀ օրինակով), Ը.00.06 «Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2007, էջ 8, աղյուսակ 1, **Սուվարյան Ա. Մ.**, Առևտրային բանկերի կորպորատիվ ռազմավարությունը և դրա արդյունավետությունը (ՀՀ բանկային համակարգի նյութերով), Ը.00.02 «Տնտեսության, դրա ճյուղերի տնտեսագիտություն և կառավարում» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության դոկտորի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2009, էջ 16, **Սարգսյան Ա. Ս.**, Ռազմավարական կառավարման հիմնախնդիրները հանրային քաղաքականության ոլորտում, Ը.00.02 «Տնտեսության, դրա ճյուղերի տնտեսագիտություն և կառավարում» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր. 2007, էջ 14, աղյուսակ 1 և ուրիշներ:

² **Հարությունյան Մ. Ա.**, նշվ. աշխ.:

³ Տե՛ս. **Սայադյան Ա. Ս.**, նշվ. աշխ., Սուվարյան Ա. Մ., նշվ. աշխ.:

⁴ Տե՛ս. **Սայադյան Ա. Ս.**, նշվ. աշխ., էջ 13:

⁵ Տե՛ս. **Փալստյան Բ. Է.**, նշվ. աշխ., էջ 1:

⁶ Տե՛ս. **Макконнелл К. Р., Брю С. Л., Флинн Ш. М.**, նշված աշխ., էջ 53.

յուրաքանչյուրի դեպքում գնորդների (սպառողների) կողմից որոշակի քանակությամբ ձեռքբերելու պատրաստակամությունն է: Այսինքն, պահանջարկը ենթադրում է սպառողների (գնորդների) վճարունակությունը (գնողունակությունը): Հետևաբար, անհիմաստ է «պահանջարկ» հասկացության հետ «գնողունակ (վճարունակ)» կամ «սպառողական» ածականների կիրառումը:

Երբ խոսում ենք տնտեսության կամ դրա առանձին ճյուղերի կարգավորման մասին, նկատի ունենք ոչ միայն դրանց ակնթաթային վիճակը, այլև՝ զարգացումը: Այդ պատճառով հարկավոր է գրել ոչ թե «առևտրի, արդյունաբերության կամ տնտեսության զարգացման կարգավորում», ինչպես վերնագրված է վերոհիշյալ ատենախոսություններից մեկը¹, այլ՝ «առևտրի, արդյունաբերության կամ տնտեսության կարգավորում»:

Առավել հաճախ նկատվում են «մրցակցություն», «մրցունակություն» հասկացությունների մեկնաբանության կամ դրանց ոչ ճիշտ կիրառման դեպքեր: Օրինակ, «լուսաբանվել են մաքսային տուրքի կիրառման նպատակային խնդիրները, որոնց նպատակն է խթանելու հայրենական արտադրողների գործունեությունը, մաքսային տուրքի ուղղությամբ ավելացնել պետական բյուջեի եկամուտները և ուժեղացնել մրցունակությունը անբարեխիղճ մրցակիցների նկատմամբ»² արտահայտությունը վկայում է, որ հեղինակը սխալ է ընկալել թե «մրցունակություն» և թե «անբարեխիղճ մրցակցություն», հետևաբար, և «անբարեխիղճ մրցակից» հասկացությունները: «Մրցունակություն» ասելով՝ նկատի է առնվում որոշակի շուկայում տնտեսվարող սուբյեկտների՝ այլ սուբյեկտների հետ մրցակցելու ունակությունը (հնարավորությունը): Իսկ անբարեխիղճ մրցակցությունը, «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի համաձայն՝ «ձեռնարկատիրական գործունեության ցանկացած գործողություն կամ վարքագիծ, որը... խախտում է մրցակիցների միջև կամ վերջիններիս և սպառողների միջև բարեխղճության՝ ազնվության, արդարության, ճշմարտության, անաչառության սկզբունքները»³: Իսկ Օրենքի 12-16-րդ հոդվածներում նշված են անբարեխիղճ մրցակցության դրսևորման հետևյալ ձևերը. տնտեսվարող սուբյեկտի կամ նրա գործունեության վերաբերյալ շփոթություն առաջացնելը, տնտեսվարող սուբյեկտի կամ նրա գործունեության վարկաբեկումը, հասարակությանը մոլորեցնելը, տնտեսվարող սուբյեկտի համբավի, վարկաբեքի վնասումը և անբարեխիղճ մրցակցությունը չբացահայտված տեղեկատվության նկատմամբ: Այն, որ պետական տուրքի միջոցով հնարավոր է ավելացնել բյուջեի եկամուտները՝ աներկբա է: Սակայն պետական տուրքի ավելացումը որոշ դեպքերում կարող է հանգեցնել շուկայից ՓՄՁ-ների դուրս մղմանը, այլ ոչ թե վերջիններիս մրցունակության բարձրացմանը: Ինչպես նկատեց ընթերցողը, պետական տուրքի բարձրացումն աղերս չունի անբարեխիղճ մրցակցության, հետևաբար, նաև անբարեխիղճ մրցակիցների հետ:

«Անբարեխիղճ մրցակցություն» հասկացության ոչ ճիշտ ընկալման պատճառով որոշ հեղինակներ աշխատանքի նպատակից չբխող քննարկումներ են անում: Այդ մասին է վկայում հետևյալ օրինակը. «Աշխատանքի այս գլխում

¹ Տե՛ս. **Գալստյան Ք. Է.**, նշվ. աշխ., էջ 1:

² Տե՛ս. **Գալստյան Ք. Է.**, նշվ. աշխ., էջ 19:

³ «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենք, Պաշտոնական տեղեկագիր 30, 2000 թ.:

քննարկվել են նաև հակամենաշնորհային կարգավորման ուրույն բնագավառներ հանդիսացող շուկայում գերիշխող դիրքի չարաշահումների, անբարեխիղճ մրցակցության դրսևորումների հակամրցակցային համաձայնությունների և համակենտրոնացման գործընթացների հետ կապված հարցերը...»¹: Անբարեխիղճ մրցակցության դրսևորումներ կարող են տեղի ունենալ շուկայական բոլոր կառուցվածքներում: Դրանք բնորոշ չեն մենաշնորհներին: Անբարեխիղճ մրցակցություն կարող են լինել, ինչպես փոքր և միջին ձեռնարկությունները, այնպես էլ՝ խոշորները: Առանձին դեպքերում, իհարկե, մենաշնորհներն էլ կարող են նման դրսևորում ցուցաբերել: Սակայն դրանց դեմ պայքարը չի կարող հակամենաշնորհային կարգավորման առանցքում լինել:

Առավել տարածված սխալ է «գների (վարձի) թանկացում» արտահայտությունը: Այն հատկապես հաճախակի է կիրառվում ՋԼՄ-ներում²: Թանկանում է ոչ թե գինը (վարձը), այլ՝ ապրանքը (ծառայությունը): Այսպես՝ գազը թանկացել է 20 տոկոսով, կամ գազի գինը բարձրացել է 20 տոկոսով, կամ գազի գնի հավելաճի տեմպը կազմել է 20 տոկոս:

Երբեմն տեղին չի օգտագործվում նաև «իրացվելիություն» տերմինը: Իրացվելի կարող են լինել ապրանքները, ծառայությունները, ակտիվները, ձեռնարկությունները և այլն: Թվարկված գոյականների հետ «իրացվելի» եզրույթի կիրառումը կվերաբերի միայն որոշակի առարկայի: Այս առումով, կարծում ենք, Շ. Ս. Խաչատրյանի՝ «Բանկերի իրացվելիության բարձրացումը որպես ֆինանսական միջնորդության աճի գործոն» ատենախոսությունը, ճիշտ չի վերնագրված, քանի որ, ատենախոսությունում քննարկվում է ոչ թե բանկերի իրացվելիության, այլ՝ բանկային ծառայությունների իրացվելիության խնդիրը:

Մեր կարծիքով, բովանդակային առումով, ճիշտ չի թարգմանվում «ինֆլացիա» տերմինը՝ գնաճ³, սղաճ⁴: Տնտեսագիտական դասագրքերում ինֆլացիան ներկայացվում է որպես գների ընդհանուր մակարդակի աճ, երբ յուրաքանչյուր դոլար եկամտով կարելի է ավելի քիչ ապրանքներ ու ծառայություններ գնել, քան նախկինում⁵: Գնաճ (գների բարձրացում) կարող է տեղի ունենալ, ինչպես առանձին ապրանքների, ծառայությունների ու աշխատավարձի (այսուհետև՝ ապրանքների), ապրանքների խմբի, այլև՝ բոլոր (գրեթե բոլոր) ապրանքների հետ: Յետևաբար, «գնաճ» տերմինը չի արտացոլում «ինֆլացիայի» բովանդակու-

¹ Տե՛ս. **Գրիգորյան Ա. Ա.**, Տնտեսության հակամենաշնորհային կարգավորման հիմնախնդիրները (ՀՀ նյութերով), Ը.00.02 «Տնտեսության, դրա ճյուղերի տնտեսագիտություն և կառավարում» մասնագիտությամբ տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր, Եր., 2006, էջ 9:

² Տե՛ս, մասնավորապես. Ինչպես «Գազարոմը» հերթական անգամ «ծակեց» ՀՀ իշխանություններին, «168 ժամ» թերթ, թիվ 67 (1084) 29.06-01.07 2013 թ.: Վարչապետը բացահայտում է գազի գնի թանկացման և սուբսիդավորման գաղտնիքը, «168 ժամ» թերթ, թիվ 54 (1071) 21-22 մայիսի 2013 թ.: Երևանյան համելուկ: Տներն էժանանում են, վարձերը՝ թանկանում, «168 ժամ» թերթ, թիվ 55 (1072) 23-24 մայիսի 2013թ.:

³ **Սանամյան Է. Ս.**, նշվ. աշխ., էջ 7:

⁴ Թադևոս Ավդալբեկյանի տնտեսագիտական տերմինների Ռուս-հայերեն շատ հաջող բառարանում առաջարկվում է «գերալցում» եզրույթը, որը մեր կարծիքով նույնպես լիարժեք չի արտացոլում ինֆլացիայի էությունը (տե՛ս Թադ. Ավդալբեկյան, Ռուս-հայերեն տնտեսագիտական տերմինների բառարան, Եր., «Հայաստան» հրատ., 1964, էջ 167):

⁵ Տե՛ս. **Макконнелл К. Р., Брю С. Л., Флинн Ш. М.**, նշվ. աշխ., էջ 656:

թյունը: Գների ընդհանուր մակարդակի աճը բնութագրելու համար կարելի է այն չթարգմանել՝ օգտագործել «ինֆլյացիա» տերմինը:

Բովանդակային առումով, մեր կարծիքով, սխալ է՝ «գնաճային ճգնաժամ» արտահայտությունը¹: Հարցն այն է, որ ինֆլյացիան, որպես կանոն, դիտվում է բացասական առումով: Բացասական է նաև «ճգնաժամ» հասկացությունը: Ուստի, «գնաճային ճգնաժամ» արտահայտությունը, կարծում ենք, սխալ է: Առավել ևս, տնտեսագիտական դասագրքերում նման արտահայտություն չի օգտագործվում²:

Այսպիսով, դիտարկված հասկացությունները և տերմինները, մեր կարծիքով, առավել հաճախակի սխալ կամ ոչ տեղին նշանակությամբ են օգտագործվել: Դրանց գործածության ժամանակ, գիտական հետազոտություն կատարողները հարկավոր է առավել ուշադիր լինեն:

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Հոդվածում դիտարկվում են որոշ տնտեսագիտական կատեգորիաներ ու եզրույթներ, որոնք սխալ կամ անտեղի են օգտագործվում հայալեզու գրականությունում:

АННОТАЦИЯ

МИКАЕЛЯН М. – ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ НЕКОТОРЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

В статье рассматриваются некоторые экономические категории и термины, ошибочно или неуместно применяемые в армяноязычной литературе.

SUMMARY

MIKAELYAN M. – ON THE USAGE OF SOME ECONOMIC TERMINOLOGY

The article considers some economic categories and terminology used incorrectly or inappropriately in Armenian-language literature.

¹ Տե՛ս. Սանամյան Է. Ս., նույն տեղում:

² Մենք այն կարծիքին չենք, որ, եթե դասագրքերում որևէ հասկացություն դիտարկված չէ, այն չի կարող երբևիցե գործածվել: Գործածության համար պարզապես պետք է դրա կարևորությունը նախապես հիմնավորել, հետո կիրառել, որի շնորհիվ էլ այն կդառնա «դասագրքային ճշմարտություն»: